

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, el. p. smmin@smsm.lt, <https://smsm.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022- - Nr.

I

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 25, 38, 43, 44, 52, 53, 56 ir 64 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 24, 38, ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1261 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir kartu teikiamų Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 25, 38, 43, 44, 52, 53, 56 ir 64 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 24, 38, ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1261 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2) (toliau kartu – teisės aktų projektai).

Nutarimo projektu siūloma pritarti Įstatymų projektams, pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui ir įgalinti švietimo, mokslo ir sporto ministrę Jurgitą Šiugždinienę atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant juos Seime.

Įstatymų projektų tikslas – atsisakyti Ministerijai nebūdingų valstybinės švietimo politikos įgyvendinimo funkcijų ir Švietimo įstatymu pavesti jas vykdyti Nacionalinei švietimo agentūrai (toliau – NŠA).

Uždaviniai:

1) atskirti švietimo politikos formavimą nuo įgyvendinimo, aiškiai apibrėžiant Ministerijos ir NŠA funkcijas ir atsakomybę;

2) NŠA suteikti viešojo administravimo įgaliojimus ir priskirti prie švietimo valdymo subjektų bei vystyti ją kaip kompetencijų centrą, kurio viena iš funkcijų būtų valstybinė švietimo teikėjų (išskyrus aukštąsias mokyklas) veiklos priežiūra, vykdoma Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka, ir galintį sistemiškai užtikrinti švietimo kokybę ikimokykliniame, priešmokykliniame ir bendrajame ugdyme, kuriantį ir diegiantį įrodymais pagrįstus novatoriškus švietimo politikos įgyvendinimo sprendimus, nukreiptus į kiekvieno vaiko ugdymo sėkmę.

Įstatymų projektai parengti įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 46.7 papunktį, kuriame numatyta išgryninti ir stiprinti švietimo politiką formuojančių ir įgyvendinančių institucijų veiklą, aiškiai apibrėžti visų švietimo politikos formavimo ir įgyvendinimo procesuose dalyvaujančių valstybės institucijų funkcijas ir atsakomybę.

Šiuo metu Ministerija ne tik formuoja švietimo politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, bet kartu ją ir įgyvendina, nes vykdo valstybinę švietimo teikėjų veiklos priežiūrą, organizuoja ir koordinuoja vidurinio ugdymo programų akreditavimą,

koordinuoja savivaldybių administracijų švietimo padalinių veiklą įgyvendinant valstybės švietimo politiką ir kt. Tai yra Ministerijai nebūdingos švietimo politikos įgyvendinimo funkcijos, įstatymu jai pavestos vykdyti neribotam laikui. Toks reglamentavimas iš dalies prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje įtvirtintoms nuostatomis, nes valstybės politikos įgyvendinimo funkcijos ministerijoms gali būti pavestos tik įstatymų nustatytais atvejais ir nustatytam terminui.

Minėtame Vyriausybės programos 46.7 papunktyje taip pat numatoma NŠA vystyti kaip kompetencijų centrą. NŠA yra vienintelė nacionalinio lygmens institucija, padedanti Ministerijai įgyvendinti švietimo politiką ankstyvojo ir bendrojo ugdymo srityse. Jai keliamas tikslas – padėti Ministerijai priimti įrodymais pagrįstus novatoriškus švietimo politikos sprendimus, nukreiptus į kiekvieno mokinio sėkmę. NŠA turi telkti novatoriškiausius švietimo praktikus ir mokslininkus ugdymo turinio kūrimui ir įgyvendinimui, pati kaupdama, analizuodama ir multiplikuodama gerąsias tiek Lietuvos mokyklų, tiek ir užsienio šalių švietimo praktikas. Diegiant įrodymais grįstą valdymą, siekiama, kad NŠA taptų ekspertine institucija, atliekančia nacionalinius ir tarptautinius švietimo tyrimus ir analizes, vykdančia nepriklausomą ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir bendrojo ugdymo mokyklų išorinį veiklos vertinimą ir valstybinę švietimo teikėjų (išskyrus aukštąsias mokyklas) priežiūrą, telkiančia geriausius analitikus ir tyrėjus, vykdančia aukšto lygio švietimo sistemos stebėseną (duomenų kaupimą, analizę, prognozavimą, poveikio vertinimą), kurios pagrindu būtų modeliuojami ir diegiami inovatyvūs švietimo sprendimai, laiku gaunama patikima informacija apie ankstyvojo ir bendrojo ugdymo sistemos būklę.

Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, reikalinga NŠA suteikti viešojo administravimo įgaliojimus, o taip pat sudaryti teisinės prielaidas ir pakeisti Švietimo įstatymą, įtvirtinant NŠA kaip vieną iš švietimo valdymo subjektų, įstatymu pavedant jai vykdyti švietimo politikos įgyvendinimo funkcijas, kurias iki šiol įgyvendino Ministerija. Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punktu, Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, 23 punktu numatoma, kad NŠA suteikus viešojo administravimo įgaliojimus, jos organizacinė forma bus įstaiga prie Ministerijos, t. y. Nacionalinė švietimo agentūra prie Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos.

Įstatymų projektams įgyvendinti reikės 515,00 tūkst. Eur papildomų valstybės biudžeto lėšų dėl pasikeitusių darbuotojų darbo santykių į valstybės tarnybą. Lėšų poreikis (515,00 tūkst. Eur), vertinant planuojamas išmokas darbuotojams, jei jie nesutiktų su siūlomais darbo sąlygų pakeitimais, apskaičiuotas taip: 245,00 tūkst. Eur reikės Ministerijai (180,00 tūkst. Eur – išmokėti valstybės tarnautojams išeitines, skaičiuojant pagal vidutinį vyr. specialisto darbo užmokestį, tai sudaro 2,9 proc. nuo Ministerijos asignavimų darbo užmokesčiui, skirtų priemonei 12.005.11.01.01 „Vykdyti reguliarias ŠMSM funkcijas“, ir 65,00 tūkst. Eur – valstybės tarnautojams išmokėti kompensacijas už nepanaudotas atostogas pagal faktiškai sukaupą atostogų rezervą) ir 270,00 tūkst. Eur reikės NŠA (154,00 tūkst. Eur – darbuotojams išmokėti išeitines, skaičiuojant pagal vidutinį specialisto darbo užmokestį, tai sudaro 3,4 proc. nuo NŠA asignavimų darbo užmokesčiui ir 116,00 tūkst. Eur – darbuotojams išmokėti kompensacijas už nepanaudotas atostogas). Lėšų poreikį reikėtų numatyti formuojant 2023 m. valstybės biudžetą.

Įstatymų projektais numatomo teisinio reguliavimo pokyčius paskatinusios priežastys, tikslai ir uždaviniai, siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami rezultatai nurodyti aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas Nr. 2 teikiamas atsižvelgus į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, nuostatą, kad jeigu teisės aktas buvo pakeistas ir pakeitimai dar neįsigalioję, tačiau reikia keisti kai kuriuos neįsigaliojusio teisės akto straipsnius, jų dalis ar punktus, tokiu atveju keičiamas dar neįsigaliojęs teisės aktas (139 punktas), ir į tai, kad Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 24, 38 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymu nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. keičiama Švietimo įstatymo 38 straipsnio 4

dalį, kurioje turėtų būti suteikiami įgaliojimai NŠA mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas pasiekimų patikrinimų srityje.

Teisės aktų projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatom.

Teisės aktų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Teisės aktų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Teisės aktų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Su visuomene konsultuojamasi teisės aktų projektus paskelbus Teisės aktų projektų informacinėje sistemoje.

Teisės aktų projektai buvo derinti su Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Nacionaline švietimo agentūra ir Lietuvos švietimo ir mokslo profesine sąjunga. Atsižvelgiant į Finansų ministerijos teiktas pastabas buvo patikslinta informacija apie teisės aktų projektams įgyvendinti reikalingas papildomas lėšas ir jų apskaičiavimą. Taip pat buvo atsižvelgta į daugumą Teisingumo ministerijos pastabų: nekeičiama ŠĮ 40 straipsnio 2 dalis, patikslinta Įstatymo projekto 43 straipsnio 7 dalis, 52 straipsnio 3 dalis, 56⁴ straipsnyje nustatyti Nacionalinės švietimo agentūros įgaliojimai, 56 straipsnyje diferencijuoti Ministerijos bei švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliojimai. Atsižvelgiant į Nacionalinės švietimo agentūros pastabas, papildyti NŠA įgaliojimai, koreguota ŠĮ 44 straipsnio 2 dalis, 64 straipsnio 6 dalis, patikslintas aiškinamasis raštas. Argumentai dėl pastabų, į kurias atsižvelgta iš dalies arba neatsižvelgta, pateikiami Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 25, 38, 43, 44, 52, 53, 56 ir 64 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu projekto derinimo pažymoje.

Teisės aktų projektus parengė Ministerijos Organizacijos vystymo skyriaus vyr. specialistė Jolita Kutkaitytė-Pauliukienė (tel. 8 619 50 759, el. p. Jolita.Kutkaityte@smsm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 12 lapų.
2. Aiškinamasis raštas, 7 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
4. Derinimo pažyma, 8 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždinienė